

พิธีภัทร ศรีตุลา ๒๕๕๕: อาธิ์ให้โพธิบาทว์: วรรณกรรมคำพยากรณ์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวิชาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณิต วิจารณ์, อ.ด.
๒๔๙ หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมคำพยากรณ์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเรื่องอาธิ์ให้
โพธิบาทว์ โดยใช้ต้นฉบับ ๔ สำนวน คือ จารึกเรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์ ต้นฉบับตัวเขียนสมุดไทยดำเส้นทอง
ต้นฉบับตัวเขียนสมุดไทยขาวเส้นหมึก และฉบับพิมพ์ในประชุมจารึกวัดพระเชตุพน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา
เนื้อหา ภาษาวรรณศิลป์ รวมไปถึงคุณค่าของเรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์

ผลการวิจัยพบว่าเรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์มีเนื้อหากล่าวถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เทวดารักษาทิศ ๘ องค์
ได้แก่ พระอินทร์ พระเพลิง พระยม พระนารายณ์ พระพิรุณ พระพาย พระโลม และพระไพศพนันดาลให้เกิดขึ้น
ในโลก เทวดาเหล่านี้จะสำแดงอุบาทว์ คือเหตุผิดปกติต่างๆ ล่วงหน้าอย่างมีความสัมพันธ์กับประวัติและ
บทบาทหน้าที่ของเทวดาแต่ละองค์ วรรณกรรมเรื่องนี้ยังกล่าวถึงวิถีแก้อุบาทว์และมนตร์บูชาแก้อุบาทว์ด้วย

เนื้อหาของเรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพทางสังคมไทยด้านต่างๆ ได้แก่ สะท้อนการ
ผสมผสานคติทางพระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์ฮินดู ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อเรื่องโชคกลาง
สะท้อนการปกครองว่าประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งสะท้อนให้เห็นอาชีพของคนไทยว่า
ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้เรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์ยังเป็นภูมิปัญญาของไทยที่ได้รับการจัด
ให้อยู่ในหมวดอนามัยเนื่องจากเป็นวรรณกรรมที่ช่วยปลุกปลอบใจให้คลายทุกข์ ถือเป็นอนามัยทางจิตที่จะ
ส่งผลดีต่ออนามัยทางกาย

เรื่องอาธิ์ให้โพธิบาทว์มีคุณค่า ๒ ด้าน คือ คุณค่าทางวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้ศิลปะทางภาษาที่
งดงาม เห็นได้จากการใช้คำและเนื้อหา คุณค่าด้านสังคม ได้แก่ ช่วยควบคุมจิตใจคนไม่ให้ตื่นตระหนกและให้
ดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างปกติ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งความรู้ทางด้านโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ด้วย